

Sygn. akt VI U 2045/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant sekretarka Katarzyna Słaba

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2017 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania K. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 3 czerwca 2016 r., znak: (...)

w sprawie: K. W.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o świadczenie przedemerytalne

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu K. W. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia (...) r. ;

II stwierdza odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt VI U 2045/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 03.06.2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na podstawie przepisów art. 2 ust. 1 pkt 2, pkt 5, ust. 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych z dnia 30 kwietnia 2004 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 170), po rozpatrzeniu wniosku ubezpieczonego K. W. z dnia 4 maja 2016 r., odmówił ubezpieczonemu prawa do świadczenia przedemerytalnego. Organ rentowy wskazał, iż odmówił ubezpieczonemu prawa do wnioskowanego świadczenia bowiem po rozwiązaniu z K. W. umowy o pracę z dnia 31.05.2015 r. za wypowiedzeniem z przyczyn ekonomicznych, likwidacji stanowiska pracy zgodnie z art. 30 § 1 kodeksu pracy, ubezpieczony podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy zlecenia od 01.07.2015 r. do 10.10.2015 r. w Centrum (...). Zdaniem ZUS z uwagi na to, iż K. W. został zarejestrowany jako osoba bezrobotna od dnia 30.10.2015 r., nie została zachowana ciągłość i kolejność zdarzeń. Wykonywanie przez ubezpieczonego umowy zlecenia z byłym pracodawcą w okresie przypadającym po ustaniu zatrudnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy a przed uzyskaniem statusu osoby bezrobotnej wyklucza możliwość przyznania świadczenia przedemerytalnego.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony K. W., zaskarżając ją w całości. Odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego. Powód wskazał, że wbrew stanowisku organu rentowego, wykonywanie umowy zlecenia z byłym pracodawcą po ustaniu zatrudnienia z przyczyn

dotyczących zakładu pracy a przed uzyskaniem statusu osoby bezrobotnej nie wyklucza możliwości przyznania świadczenia przedemerytalnego. W ocenie ubezpieczonego żadna z norm nie posługuje się warunkiem pozostawania w stosunku pracy bezpośrednio przed nabyciem statusu osoby bezrobotnej.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony K. W. (ur. (...)), w dniu 04.05.2016 r. złożył wniosek o przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego. Organ rentowy uznał za udowodniony staż pracy odwołującego w wymiarze 36 lat, 1 miesiąca i 29 dni, w tym 6 miesięcy i 12 dni okresów nieskładkowych.

- okoliczności bezsporne

Powód K. W. na podstawie umów o pracę zawartych z Centrum (...), P. sp. j. w B. był zatrudniony przez tę spółkę na pełen etat na stanowisku doradcy handlowego w okresach od 01.09.2014 r. do 31.12.2014 r. oraz od 01.01.2015 r. do 30.06.2015 r.

Pismem z dnia 14.05.2015 r. Centrum (...), P. sp. j. wypowiedziała odwołującemu umowę o pracę z przyczyn ekonomicznych zakładu pracy – likwidacji stanowiska pracy zgodnie z art. 30 § 1 pkt 2 kodeksu pracy w zw. z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (Dz.U. z 2016 r. poz. 1474). Wypowiedzenie obowiązywało od dnia 14.05.2015 r. a skończyło się w dniu 31.05.2015 r.

W dniu 01.07.2015 r. zawarto pomiędzy Centrum (...)-K. M. W. sp. j. jako zleceniodawcą a K. W. jako zleceniobiorcą umowę zlecenia, na mocy której ubezpieczony zobowiązał się do wykonywania osobiście prac związanych z przygotowaniem targów jesiennych oraz pozyskiwaniem wystawców w okresie od 01.07.2015 r. do 10.10.2015 r. Ubezpieczony zawarł umowę zlecenia z byłym pracodawcą celem otrzymania zasiłku dla bezrobotnych z Powiatowego Urzędu Pracy.

Odwołujący K. W. jest zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w B. jako osoba bezrobotna od dnia 30.10.2015 r. Ubezpieczony pobierał zasiłek dla bezrobotnych od 30.10.2015 r. do 16.02.2016 r. oraz od 21.02.2016 r. do 26.04.2016 r. oraz od 10.06.2016 r. do 18.11.2016 r. W okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych skarżący nie odmówił bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.

- dowody: zaświadczenie z Powiatowego Urzędu Pracy w B. z 18.11.2016 r. (k. 13 akt sądowych); dokumentacja dot. zatrudnienia ubezpieczonego w Centrum (...) w B. (k. 20 akt sądowych); dokumentacja zawarta w aktach rentowych ZUS

Sąd dokonał ustalenia stanu faktycznego na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach sądowych, w aktach organu rentowego ZUS oraz w aktach osobowych powoda nadesłanych przez pracodawcę.

Sąd zważył, co następuje:

Przenosząc ustalony w sprawie stan faktyczny na grunt przepisów prawa stwierdzić należało, że odwołanie ubezpieczonego zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych z dnia 30 kwietnia 2004 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 170), prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.1)), zwanej

dalej "ustawą o promocji zatrudnienia", w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn.

W myśl art. 2 ust. 1 pkt 29 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz.U. Nr 69, poz. 415), za przyczyny dotyczące zakładu pracy uznaje się:

a) rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn nie dotyczących pracowników, zgodnie z przepisami o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników lub zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.), w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników,

b) rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu ogłoszenia upadłości pracodawcy, jego likwidacji lub likwidacji stanowiska pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych albo technologicznych,

c) wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w przypadku śmierci pracodawcy lub gdy odrębne przepisy przewidują wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w wyniku przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę i niezaproponowania przez tego pracodawcę nowych warunków pracy i płacy,

d) rozwiązanie stosunku pracy przez pracownika na podstawie art. 55 § 11 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.30)) z uwagi na ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków wobec pracownika.

Zgodnie z brzmieniem art. 2 ust. 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;

2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;

3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 180-dniowy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Trzeba podnieść, że celem unormowania art. 2 ust. 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych jest zapewnienie wsparcia socjalnego osobom, które utraciły źródło utrzymania nie ze swojej winy, a z uwagi na wiek nie są w stanie skutecznie konkurować na rynku pracy - do dnia nabycia przez te osoby uprawnień emerytalnych.

Należy zauważyć, iż bezsporne w przedmiotowej sprawie było to, iż odwołujący K. W. spełnia przesłanki przyznania mu prawa do świadczenia przedemerytalnego wskazane w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych z dnia 30 kwietnia 2004 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 170). Ubezpieczony do dnia rozwiązania stosunku pracy z Centrum (...), P. sp. j. w B. z przyczyn ekonomicznych dotyczących zakładu pracy – likwidacji stanowiska pracy zgodnie z art. 30 § 1 pkt 2 kodeksu pracy w zw. z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (Dz.U. z 2016 r. poz. 1474), w której to spółce (...) był zatrudniony nie krócej niż 6 miesięcy, ukończył 60 lat oraz uzyskał okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 35 lat.

Jak wynika z ustalonego w przedmiotowej sprawie stanu faktycznego, K. W. po upływie co najmniej 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, nadal jest zarejestrowany jako osoba bezrobotna oraz w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych skarżący nie odmówił bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia

lub innej pracy zarobkowej albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych. Nie mniej jednak kwestią sporną w niniejszej sprawie pozostawało to, czy odwołujący spełnia wszystkie przesłanki przyznania świadczenia przedemerytalnego wyrażone w treści art. 2 ust. 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych.

Sąd nie podziela stanowiska organu rentowego w przedmiocie tego, iż wykonywanie przez ubezpieczonego umowy zlecenia z byłym pracodawcą w okresie przypadającym po ustaniu zatrudnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy, a przed uzyskaniem statusu osoby bezrobotnej wyklucza możliwość przyznania świadczenia przedemerytalnego. Nieuzasadnione jest uznanie przez organ rentowy, iż skarżącemu nie przysługuje prawo do świadczenia przedemerytalnego, gdyż nie została zachowana ciągłość i kolejność zdarzeń.

W ocenie Sądu nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczność, iż odwołujący K. W. bezpośrednio po rozwiązaniu umowy o pracę z Centrum (...), P. sp. j. w B. w dniu 31.05.2015 r. za wypowiedzeniem z przyczyn ekonomicznych zakładu pracy, tj. likwidacji stanowiska pracy nie złożył wniosku o zarejestrowanie jako osoby bezrobotnej.

Skarżący K. W. jest zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w B. jako osoba bezrobotna od dnia 30.10.2015 r. Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, ubezpieczony zawarł w dniu 01.07.2015 r. z Centrum (...)-K. M. W. sp. j. umowę zlecenia. W ocenie Sądu okoliczność ta nie stanowiła przeszkody w nabyciu przez powoda prawa do dochodzonego świadczenia, gdyż nie miał on obowiązku pozostawać cały czas osobą bezrobotną, tym bardziej w sytuacji w której musiał uzupełnić staż ubezpieczeniowy w celu spełnienia przesłanek nabycia prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

Należy uznać za błędną i bezzasadną interpretację przepisu art. 2 ust. 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych dokonaną przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Nabycie prawa do świadczenia przedemerytalnego nie jest uzależnione od pobierania zasiłku dla bezrobotnych, określonego w art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. Nr 120, poz. 1252 ze zm.) bezpośrednio po zakończeniu okresów, wymienionych w art. 2 ust. 1 tej ustawy (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 8 stycznia 2014 r., I UK 244/13).

Warto w tym miejscu przytoczyć uchwałę Sądu Najwyższego - Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 2 lipca 2013 r., III UZP 2/13, w której to Sąd Najwyższy skonstatował, iż okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych, określonego w art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 170) nie musi przypadać bezpośrednio po rozwiązaniu stosunku pracy z przyczyn wymienionych w art. 2 ust. 1 tej ustawy.

Oprócz tego, w ocenie Sądu Najwyższego wykładnia teleologiczna tych przepisów prowadzi do konkluzji, że świadczenie przedemerytalne powinno być przyznane tylko w sytuacji, gdy osoba w wieku przedemerytalnym nie ma rzeczywistej możliwości znalezienia zatrudnienia, co powinno być poprzedzone aktywnym poszukiwaniem takiego źródła przychodów. Również aspekt fiskalny (ogromne dotacje wypłacane przez budżet Państwa na świadczenia wypłacane przez ZUS) nakazuje taką wykładnię tych przepisów, aby wypłata świadczeń przedemerytalnych miała zastosowanie tylko do tych osób, które po nieudanych próbach pozyskania źródła zarobku, nie są w stanie znaleźć stałej pracy. Celem ustawy jest więc wspieranie aktywności takich osób, a nie - propagowanie biernej postawy.

Nadto, Sąd Najwyższy w przywołanej uchwale stwierdził, iż z przepisów tych w sposób jednoznaczny wynika, że nie ma obowiązku zgłoszenia się w urządzie pracy bezpośrednio po rozwiązaniu stosunku pracy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy, ale racjonalne i celowe jest podjęcie prób znalezienia nowej pracy (działalności zarobkowej). Dopiero, gdy próby takie zakończą się niepowodzeniem, niezbędne będzie otrzymywanie zasiłku dla bezrobotnych.

Reasumując - Sąd Najwyższy uznał, że wykładnia semantyczna, systemowa, teleologiczna i funkcjonalna prowadzą do konkluzji, że nabycie prawa do świadczenia przedemerytalnego nie jest uzależnione od pobierania zasiłku dla bezrobotnych, określonego w art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych

bezpośrednio po zakończeniu okresów, wymienionych w art. 2 ust. 1 tej ustawy. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 maja 2013 r., I BU 15/11.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz powołanych wyżej przepisów prawa materialnego zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu K. W. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia (...) r., tj. od dnia następnego po złożeniu wniosku (art. 7 ust. 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych).

W punkcie II wyroku Sąd zgodnie z treścią przepisu art. 118 ust. 1a ustawy emeryturach i rentach z FUS z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Sąd uznał, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w ustawowym terminie. Organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania świadczenia przedemerytalnego w wyniku wadliwej interpretacji obowiązujących przepisów prawa.